

Innstilling Østfold Historielags bokpris 2010

kategori B slektsgransking og andre kildeutgivelser

«Aasen slekten gjennom 12 generasjoner og 300 år. Ca 1700 - 2010» av Jann Wisløff

Slektsboken om Aasen-slekten ruver i en hvilken som helst hylle med sine 548 sider i A4-format, stive burgunderrøde permer og delikate smussbind. Legg til at det er brukt fargetrykk gjennom hele verket, som dessuten inneholder et meget rikholdig utvalg av så vel person fotografier som avfotografert kilde materiale, og man sitter igjen med et svært delikat første inntrykk. AIT Oslo AS står for den grafiske produksjonen. Boken er også forsynt med både navneregister og ISBN-nummer, noe som er meget eksemplarisk.

Utgangspunktet for fremstillingen er ekteparet Kirsti Olsdatter (1837–1929) og Peder Olsen Aasen (1817–1901). Hun var født på en plass under Agnalt i Tune, mens han kom til verden i Svinndal i Våler. Gjennom årene bodde de på flere forskjellige steder i Våler kommune og flyttet som nygifte mellom ulike steder i rask takt før de endte opp på Løkka (også kalt Nygård) under Vastvet. Her ble de værende i rundt tretti år. Noen år før 1900 kom de så til Aasen, også dette en husmannsplass under Vastvet. Etter hvert ble det seks barn i familien.

Hvordan går det an, spør Trygve Måleng i forordet til boken, at en vilt fremmed mann fra Oslo kan ha selveste Kirsti Olsdatter som oldemor, «for hun er jo min private tippoldemor»! Men det er klart at det er mulig: «Noen aner kjenner du og noen aner du ikke hvem er», skriver Jann Wisløff underfundig på slektsbokens forside. Etter å ha brukt fem år på å spore opp embetsmenn og offiserer på farskanten, noe som endte opp i en bok om Wisløff-slekten, var det morens slekt som stod for tur. Dette medførte også nye erfaringer: Om slektsgransking på småbønder og husmannsfamilier i Østfold, mennesker som byttet navn etter hvert som de flyttet fra plass til plass, og som etterlot seg få opplysninger av mer privat karakter i det tilgjengelige kildematerialet. For å gjøre anene mer levende har Wisløff i stedet tatt inn kortfattede småglimt fra tiden de levde i; vi får høre om husmannen og hans kår, om lensmannen, skolelæreren og så videre.

Etterslekten til Kirsti og Peder er selvsagt også fyldig beskrevet, og mange kommer selv til orde med små og store bidrag. Dette gjør disse kapitlene både varierte og interessante å lese. Grafiske tabeller underletter gjennom hele boken oversikten for lesere som ikke selv er slektsgranskere på sin hals. Når det gjelder etterkommerne til Karl Martin Pedersen Hauger må også kapitlene om konen Nora Olea Haugers aner og gården Hauger være av stor interesse. Riktignok gis ikke alle svigersønner og svigerdøtre av Kirsti og Peder tilsvarende oppmerksomhet, men slike grep må en forfatter ha lov å ta.

Vi vil gratulere Jann Wisløff med et flott arbeid, og ønske både etterkommere av Kirsti Olsdatter og Peder Olsen Aasen og andre med tilknytning til Våler til lykke med en flott slektsbok til glede både for nåtidige og fremtidige generasjoner!

Østfold Historielags bokpriskomiteé

Gerd Synnøve Fagerhøi (leder)

Lars Aslak Egeberg

Thorbjørn Koch

Marius Hellerud